

Załącznik
do Uchwały Nr IV/16/07
Rady Gminy Kwidzyn
z dnia 25 stycznia 2007 r.

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA LATA 2007 - 2015

KWIDZYN, STYCZEŃ 2007

WSTĘP

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593) stwierdza, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawowym problemem w tworzeniu programów społecznych jest dość precyzyjne zdefiniowanie rozumienia rozwiązywania problemów społecznych w środowiskach lokalnych. Według dostępnej i aktualnej wiedzy, za najbardziej skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych uważa się profesjonalną pomoc powodującą przywrócenie mobilności, rozwijanie umiejętności i sił w pokonywaniu własnych problemów. Taki kierunek działania nie wyklucza pomocy bezpośredniej.

Poniższa STRATEGIA proponuje działania na dwóch płaszczyznach:

- działania profilaktyczne, ograniczające narastanie problemów społecznych,
- działania naprawcze (pomocowe), uwzględniające profesjonalne metody rozwiązywania istniejących problemów społecznych.

W rozwiązywaniu problemów społecznych w społeczności lokalnej najważniejsze jest przygotowanie kadr pomocowych i profilaktycznych, dostosowanie bazy do potrzeb pomocowych oraz uruchomienie mechanizmów kontrolno - motywujących zapewniających odpowiednie standardy działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej.

Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Zmienność uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania polityką społeczną. Istotą jej jest dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to, zatem formuła kształtowania **strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.**

Cele integracji i reintegracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji.

Strategia jest, więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii.

Realizacja działań strategicznych spoczywa na instytucjach samorządu. Jednak należy pamiętać, że ważnym partnerem w wdrażaniu strategii są organizacje pozarządowe. To one będąc najbliższymi lokalnych problemów społecznych są w stanie realizować z dużym sukcesem zadania wyznaczone przez strategię.

Spoleczna akceptacja oraz identyfikacja mieszkańców z wypracowanymi celami dają szansę władzy lokalnej na przejście z poziomu administrowania do POZIOMU ZARZĄDZANIA polityką społeczną.

Jako element żywy Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Wprowadzenie	7
1.1. Podstawy prawne opracowania strategii	7
II. Uczestnicy, proces uspołeczniania, procedury	7
2.1 Uczestnicy	7
2.2 Proces uspołeczniania	7
2.3 Słownik pojęć	8
III. Wizja przyszłości i cel nadrzędny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
IV. Charakterystyka środowiska społecznego	12
4.1 Krótka charakterystyka Gminy Kwidzyn	12
V. Pozycja strategiczna Gminy Kwidzyn	18
5.1 Analiza SWOT	18
VI. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja	27
6.1 Cele główne strategii	27
6.2 Cele szczegółowe i ich realizacja	28
VII. System aktualizacji strategii	40
Europejski Fundusz Społeczny	42

LISTA UCZESTNIKÓW
 debaty publicznej
 przeprowadzonej w dniach 26 czerwca i 7 lipca 2006 r.
 w celu wypracowania
 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
 w Gminie Kwidzyn

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja
1	2	3
1.	Henryk Ordon	Z-ca Przewodniczącego Rady Gminy Kwidzyn
2.	Edmund Wierzba	Wójt Gminy Kwidzyn
3.	Anna Burdyńska	Sekretarz Gminy Kwidzyn
4.	Jolanta Dagil	Pedagog szkolny ze Szkoły Podstawowej w Rakowcu
5.	Robert Myścich	Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie
6.	Jan Mąkosa	Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Bezdomnych „AGAPE” w Borowym Młynie
7.	Maria Jasińska	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Tychnowach
8.	Dorota Zaze	Pedagog szkolny ze Szkoły Podstawowej w Korzeniewie
9.	Alina Urbańska	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Korzeniewie
10.	Halina Dubiela	Dyrektor Przedszkola w Korzeniewie
11.	Zenobia Michaliszyn	Z-ca przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
12.	Janina Leśniak	Dyrektor Przedszkola w Rakowcu
13.	Stanisława Gadomska	Dyrektor Gimnazjum w Liczu
14.	Elżbieta Szepecka	Dyrektor Gimnazjum w Nowym Dworze
15.	Bożena Majkut	Dyrektor Przedszkola w Marezie
16.	Grażyna Gałkowska	Kierownik Przychodni Leczenia Uzależnień w Kwidzynie
17.	Małgorzata Piotrowska	Sekretarz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
18.	Eliza Ponikowska	Kierownik Referatu Oświaty w Urzędzie Gminy w Kwidzynie

1	2	3
19.	Renata Majda	Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie
20.	Bogdan Muchowski	Radny Rady Gminy Kwidzyn/ Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
21.	Józef Kędziora	Radny Rady Gminy Kwidzyn
22.	Teresa Rybicka	Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie
23.	Maria Mroczkowska	Inspektor ds. działalności gospodarczej w Urzędzie Gminy w Kwidzynie
24.	Marek Tecmer	Radny Rady Gminy Kwidzyn
25.	Michał Michaliszyn	Radny Rady Gminy Kwidzyn
26.	Jarosław Obuchowski	Inspektor ds. gosp. lokalowej i usług komunalnych w Urzędzie Gminy w Kwidzynie
27.	Iwona Sikora	Pracownik Socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie
28.	Irena Szczęsna	Pracownik Socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie
29.	Ewa Brzostowska	Pracownik Socjalny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie
30.	Janina Cichocka	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Rakowcu
31.	Krystyna Kulesza	Radny Rady Gminy Kwidzyn
32.	Lidia Czumiel	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Janowie
33.	Andrzej Sawicki	Radny Rady Gminy Kwidzyn
34.	Henryk Kulecki	Radny Rady Gminy Kwidzyn

WPROWADZENIE

1.1. Podstawy prawne opracowania strategii

Gmina Kwidzyn przystąpiła do opracowania strategii na podstawie Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64 poz. 593, z dnia 15 kwietnia 2004 roku).

II. UCZESTNICY, PROCES USPOŁECZNIANIA, PROCEDURY

2.1 Uczestnicy

Do prac na budowę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zgłosiły się 34 osoby z terenu Gminy Kwidzyn, które wyraziły zainteresowanie w procesie planowania strategicznego. Wśród nich znalazły się osoby będące radnymi Rady Gminy, jak również osoby z szeroko pojętej lokalnej społeczności niezwiązane bezpośrednio ze strukturami zarządzania w gminie.

2.2 Proces uspołeczniania

Poszczególne etapy planowania przeprowadzone zostały na spotkaniach, które odbyły się 26 czerwca i 7 lipca 2006 r.

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania, co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W poniższej strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2.3 Słownik pojęć

WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię, jakich wartości działamy,

MISJA – sens naszego istnienia i działania,

PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR¹),

CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,

ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

III. WIZJA PRZYSZŁOŚCI I CEL NADRZĘDNY STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć za 10 lat mieszkańcy – uczestnicy procesu planowania. Wizja określa bardzo ogólnie, dlaczego działamy, do czego dążymy i jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn **wizję** sformułowano w następujący sposób:

Gmina Kwidzyn jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców i turystów, umożliwiającym:

- *wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy (usługowo – turystyczno – ekologiczny) ,*
- *profesjonalną pomoc społeczną,*
- *nowoczesną edukację,*
- *profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów uzależnień,*
- *integrację społeczności lokalnej.*

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan pomocy, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pozwolą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów.

¹ Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności Gminy Kwidzyn określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie:

BUDOWNICTWO SOCJALNE

- tworzenie mieszkań socjalnych,
- tworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych,
- tworzenie mieszkań będących schronieniem dla ofiar przemocy, osób bezdomnych,
- likwidacja barier architektonicznych w środowisku lokalnym.

POMOC SPOŁECZNA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

- zawieranie kontraktów pomoc społeczna – podopieczni,
- aktywizacja bezrobotnych poprzez pomoc w znalezieniu pracy,
- utworzenie punktu zbierania odzieży od osób prywatnych i przekazywanie jej potrzebującym,
- ukazanie bezrobotnym korzyści z podjęcia pracy,
- organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomoc finansowa i socjalna rodzinom wielodzietnym,
- organizowanie pomocy społecznej,
- rozwój pracy socjalnej,
- tworzenie świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych,
- stworzenie na terenie gminy punktu pomocy rodzinie,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego,
- wprowadzanie innowacyjnych metod pracy z długotrwałym świadczeniobiorcą,
- tworzenie i realizacja programów pomocy prowadzących do usamodzielnienia,
- wspieranie warsztatów aktywizacji zawodowej,
- rozwój wolontariatu,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego,
- wspieranie działań dot. zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- rozwój instytucjonalnych form pomocy dla ofiar przemocy,
- promowanie i wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- utworzenie domu dziennego dla osób w podeszłym wieku,
- tworzenie rodzinnych domów dziecka.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- prowadzenie profilaktyki w ramach zajęć pozalekcyjnych w szkole i poza szkołą,
- ukazanie skutków alkoholizmu i narkomanii poprzez zorganizowanie spotkania z osobami po leczeniu,
- włączanie w działalność profilaktyczną młodzież poza szkolną i osoby dorosłe (rodziców),
- prowadzenie telefonu zaufania,
- tworzenie grup wsparcia,
- utworzenie na terenie gminy klubów dla osób ze środowisk zagrożonych alkoholizmem,
- stwarzanie możliwości zatrudnienia osób z problemem alkoholowym,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego,
- zaostrzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- analiza i monitoring stanu zagrożenia narkomanią w gminie,
- wspieranie akcji informacyjnych o skutkach alkoholizmu i narkomanii,
- wspieranie organizacji pozarządowych.

EDUKACJA PUBLICZNA

- spotkania mieszkańców gminy z osobami o specjalnym przygotowaniu psychologicznym zachęcającymi do działań ograniczających zagrożenia społeczne,
- propagowanie poprzez programy artystyczne zdrowego stylu życia przedstawienie zagrożeń spowodowanych nałogami,
- utworzenie w szkołach ścieżki edukacyjnej „przeciwdziałanie patologiom społecznym”,
- konkursy dla dzieci i młodzieży na najlepsze programy spędzania wolnego czasu,
- wycieczki edukacyjne do ośrodków Monar-u, Pogotowia Opiekuńczego,
- zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy poprzez organizowanie imprez kulturalnych, wystaw, prelekcji, kursów języków obcych,
- spotkania z rodzicami w celu pokazania problemów, z jakimi borykają się ich dzieci i nieprawidłowych zachowań, które są wynoszone z domów rodzinnych,
- publikacje ulotek, broszur prozdrowotnych i umieszczanie ich w miejscach publicznych.

Z powyższych oczekiwań, co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować cel nadrzędny strategii.

***Wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Kwidzyn,
życie wolne od zagrożeń, zintegrowana społeczność.***

Cel ten jest syntetyczną i skróconą wersją myśli, które zawarte są w wizji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Jest to hasłowe wyrażenie wizji rozwoju społecznego mieszkańców Gminy Kwidzyn.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

4.1 Krótka charakterystyka Gminy Kwidzyn²

Gmina Kwidzyn znajduje się w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie kwidzyńskim. Położona jest na pograniczu dwóch jednostek fizjograficznych: Pojezierza Iławskiego i Doliny Dolnej Wisły. Teren gminy to obszar przede wszystkim nizinny, bagienny, bardzo urodzajny. Gmina leży wokół miasta Kwidzyn jednocześnie granicząc od zachodu z Wisłą, na której czynne są przeprawy promowe w Korzenienie i Janowie łączące gminę z Opaleniem i Gniewem, pozostałymi sąsiadami są gminy: Gardeja, Prabuty, Ryjewo i Sadlinki.

Lasy stanowią prawie 19% powierzchni ogólnej gminy i położone są na północno-wschodniej jej części, głównymi gatunkami drzew są: sosna, dąb, buk i brzoza. W dorzeczu rzeki Wisły i Liwy występują obszary chronione.

Gmina w liczbach

Powierzchnia gminy Kwidzyn – 207 km²

Mieszkańcy – 10 483 osób (wg stanu na dzień 31.12.2006 r.)

W skład gminy wchodzi następujące miejscowości:

Baldram – 385 osób	Mareza – 1110 osób
Brachlewo – 362 osoby	Nowy Dwór – 322 osoby
Brokowo – 177 osób	Obory – 285 osób
Bronno – 252 osoby	Ośno – 288 osób
Dankowo – 65 osób	Pastwa – 283 osoby
Dubiel – 189 osób	Pawlice – 406 osób
Gilwa Mała – 40 osób	Podzamcze – 283 osoby
Gniewskie Pole – 265 osób	Pole Rakowieckie – 27 osób
Górki – 524 osoby	Rakowice – 94 osoby
Grabówko – 243 osoby	Rakowiec – 1273 osoby
Gurcz – 371 osób	Rozpędziny – 278 osób
Janowo – 403 osoby	Szadowo – 13 osób
Kamionka – 202 osoby	Szałwinek – 153 osoby

² Na podstawie www.gminakwidzyn.pl.

Korzeniewo – 661 osób

Tychnowy - 759 osób

Licze – 524 osoby

Wola – Sosenska – 16 osób

Lipianki – 230 osób

4.2 Podstawowe dane statystyczne o Gminie.

Tabela 1. Wybrane dane statystyczne Gminy Kwidzyn.

LP.	DANE	JEDNOSTKA	LATA		
			2003	2004	2005
1	Powierzchnia				
		ha	20725	20725	20725
	w tym:				
	Użytki rolne	ha	14397	14193	14142
	Lasy	ha	4493	4512	4558
2	Ludność				
		osoba	9951	10291	10411
	w tym:				
	Młodociani (do lat 14)	osoba	2760	2716	2188
	Osoby starsze (pow. 60 lat)	osoba	1043	1045	1028
3	Osoby fizyczne prowadzące działalność				
		osoba	328	385	415
4	Struktura przedsiębiorstw				
	Budowlane	sztuki	14	21	26
	Transportowe	sztuki	6	8	12
	Turystyczne	sztuki	-	-	-
	Handlowe	sztuki	10	14	17
5	Zasoby mieszkaniowe				
	Komunalne	sztuki	143	136	130
	Powierzchnia użytkowa mieszkań	sztuki	7590	6766	6562
6	Infrastruktura				
	Lokale gastronomiczne, bary	sztuki	2	2	2
	Miejsca noclegowe (agroturystyka)	sztuki	32	32	21
7	Służba zdrowia				
	Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej	sztuki	3	3	3
	Apteki	sztuki	2	2	2

Źródło: Urząd Gminy Kwidzyn

Tabela 2. *Struktura szkół w Gminie Kwidzyn.*

	LICZBA SZKÓŁ	LICZBA UCZNIÓW	LICZBA NAUCZYCIELI
SZKOŁY PODSTAWOWE	4	660	65
GIMNAZJUM	2	424	33

Źródło: *Urząd Gminy Kwidzyn*

Tabela 3. *Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku.*

GRUPA WIEKOWA	GMINA	
	OGÓLEM	KOBIETY
2003 rok		
Wiek przedprodukcyjny (0 – 17 lat)	2760	1316
Wiek produkcyjny (18 – K60/M65)	6148	2837
Wiek poprodukcyjny (powyżej K60/M65)	1040	695
2004 rok		
Wiek przedprodukcyjny (0 – 17 lat)	2716	1282
Wiek produkcyjny (20 – K60/M65)	6343	2941
Wiek poprodukcyjny (powyżej K60/M65)	1045	698
2005 rok		
Wiek przedprodukcyjny (0 – 17 lat)	2706	1301
Wiek produkcyjny (18 – K60/M65)	6677	3105
Wiek poprodukcyjny (powyżej K60/M65)	1028	697

Źródło: *Urząd Gminy Kwidzyn*

Tabela 4. *Bezrobotni w Gminie Kwidzyn.*

	2003 ROK		2004 ROK		2005 ROK	
	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY
BEZROBOTNI	1194	608	1172	616	1025	545
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	201	56	198	76	177	66
ABSOLWENCI*	55	30	x	x	**	**

Źródło: *Powiatowy Urząd Pracy*

* w związku z wejściem nowej Ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, od dnia 01.06.2004 nie występuje definicja absolwent

** osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Tabela 5. Bezrobotni – według wykształcenia.

LATA	PODSTAWOWE		ZASADNICZE		ŚREDNIE OGÓLNE		ŚREDNIE ZAWODOWE		WYŻSZE	
	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY
2003	501	273	483	197	45	33	153	92	12	10
2004	489	271	439	181	43	34	188	118	13	12
2005	464	256	358	142	37	29	151	105	15	13

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Tabela 6. Bezrobotni - struktura wieku.

LATA	OGÓLEM	18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55 – 65*	
		OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY
2003	1194	340	163	319	176	272	140	224	108	39	21
2004	1171	292	144	310	190	271	137	260	127	38	18
2005	1025	214	122	273	151	242	129	250	119	46	24

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

* w przypadku kobiet 55 – 59 lat

Tabela 7. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	% OGÓŁU MIESZKAŃCÓW	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	% OGÓŁU MIESZKAŃCÓW
	2004 rok			2005 rok		
UBÓSTWO	634	2275	22	609	2031	19,5
SIEROCTWO	-	-	-	-	-	-
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	25	109	1,06	-	-	-
BEZDOMNOŚĆ	17	26	0,25	14	14	0,13
NIEPELNOSPRAWNOŚĆ	161	475	4,61	196	536	5,15
BEZRADNOŚĆ	-	-	-	43	236	2,27
DLUGOTRWALA CHOROBA	180	589	5,72	108	318	3,05
ALKOHOLIZM	65	190	1,85	59	138	1,33
NARKOMANIA	-	-	-	-	-	-
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	6	14	0,14	5	5	0,05

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie

Tabela 8. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2003 ROK	2004 ROK	2005 ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC OGÓLEM	1470	1300	1347
W TYM ZADANIA WŁASNE	1297	1241	1332
W TYM ZADANIA ZLECONE	400	180	101
LICZBA RODZIN	775	701	706
LICZBA OSÓB W RODZINACH	2713	2429	2282

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie

V. POZYCJA STRATEGICZNA GMINY KWIDZYN

5.1 Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza.

Gmina Kwidzyn ma ograniczony wpływ na kształtowanie się procesów społeczno – prawnych będących w jej otoczeniu. Może jednak w sposób aktywny wykorzystywać szanse oraz unikać zagrożeń płynących z otoczenia.

Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

ANALIZA SWOT (SKALA 1-5)

BUDOWNICTWO SOCJALNE			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> - przychylność Rady Gminy dla realizacji budownictwa socjalnego w Gminie - Gmina dysponuje uzbrojonym terenem pod budowę budynków mieszkalnych wielorodzinnych, które można przeznaczyć pod budownictwo socjalne - sytuacja finansowa Gminy pozwala na realizację tego zadania (przy dofinansowaniu ze źródeł zewnętrznych) 	4	- bardzo mała ilość mieszkań komunalnych, pozostających w zasobie mieszkaniowym Gminy	5
	5	- wysoce niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych wydzielonych z zasobu mieszkaniowego Gminy (wszystkie mieszkania wydzielone są przy tym zasiedlone)	5
	4	- na Gminie ciąży obowiązek dostarczenia mieszkań socjalnych dla osób, którym sąd ustalił prawo do lokalu socjalnego (3 wyroki sądowe ma Gmina do wykonania)	5
		- osoby opuszczające Domy Dziecka, mające prawo do otrzymania od Gminy Kwidzyn lokalu chronionego oczekują na przydział takiego lokalu (na dziś są to 3 osoby)	5
		- Gmina nie posiada też wolnych lokali na wypadek utraty przez mieszkańców gminy lokum w wyniku pożaru czy innych zdarzeń losowych.	5
		- brak zasobów do adaptacji na lokale socjalne	5
		- w planach inwestycyjnych gminy nie ma ujętego budownictwa socjalnego	5
	- duża ilość beneficjentów (oczekujących na przydział mieszkań z zasobu gminy jest na dziś około 100 rodzin)	5	
	- brak kadry w Urzędzie Gminy do aplikacji o środki zewnętrzne w tym obszarze	5	

SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość sfinansowania budownictwa socjalnego ze środków zewnętrznych - możliwość pozyskania mieszkań z innych zasobów na terenie Gminy (np. od ANR) 	4	- pewna stała grupa ludzi potrzebujących wsparcia, w tym zapewnienia lokalu socjalnego, wywodząca się	4
	3	w przeważającej mierze ze środowisk popegeerowskich	
		- wysoka cena rynkowa mieszkań, na które tych ludzi nie stać i będą nadal oczekiwać na lokal od Gminy	4
		- atrakcyjność pomocy rządowej dla budownictwa socjalnego	5
		- wysoki poziom bezrobocia i brak ofert pracy na rynku wpływający na niskie dochody znacznej części rodzin w gminie i związaną z tym niemożność nabycia własnego mieszkania czy wynajęcia mieszkania lub otrzymania kredytu bankowego	4

POMOC SPOŁECZNA I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
- Gmina przyległa do miasta	4	- brak placówek wsparcia dziennego dla różnych grup społecznych	5
- rozbudowany system w zakresie dożywiania dzieci w szkołach	5	- niski poziom wykształcenia	4
- dobrze zorganizowane usługi opiekuńcze	4	- zła komunikacja w zakresie transportu osobowego	3
- rozbudowany system stypendiów socjalnych	4	- brak samodzielnej bazy Ośrodka Pomocy Społecznej	5
- wykwalifikowana kadra GOPS	4		
- dobra współpraca z sołtysami, Ośrodkami Zdrowia, Kolami Wiejskim i pedagogami szkolnymi	4		
SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA
- współpraca z Stowarzyszeniem AGAPE	4	- starzejące się środowisko	3
- pozyskiwanie środków z UNII	4	- migracja młodej wykształconej kadry za granice kraju	3
- wsparcie rządu w tworzeniu nowych miejsc pracy	4	- brak spójności i długofalowej polityki rządu	4
		- niedostateczne oprzyrządowanie socjalne	3

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
- wykwalifikowana kadra do realizacji zadań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie w szkołach i przedszkolach	4	- niedostateczna ilość kadry przeszkolonej z zakresu narkomanii.	4
- aktywna działalność grup samopomocowych z zakresu AA, w których udział biorą również mieszkańcy gminy	2	- zbyt mała ilość podejmowanych działań z zakresu narkomanii	4
- dobrze funkcjonujący system Pomocy Społecznej GKRPA i innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania patologiom	3	- postępująca patologia życia społecznego	4
- ścisła współpraca ze stowarzyszeniem „Agape” w Borowym Młynie w zakresie pomocy dla ofiar przemocy u uzależnionych od alkoholu	4	- rozpad rodzin spowodowany migracją zarobkową, bezrobociem oraz innymi patologiami	4
- dobrze wyposażone placówki oświatowe w pomoce dydaktyczne do realizacji działań profilaktycznych	4	- ograniczone możliwości związane z włączaniem do działań profilaktycznych młodzieży pozaszkolnej i osób dorosłych	4
- prowadzona od wielu lat całoroczna realizacja programów terapeutycznych	4	- brak pełnego rozeznania w zakresie liczby osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i przemocy	4
- zapewnienie wypoczynku w okresie wakacji i ferii zimowych dzieciom z rodzin patologicznych ze środków na profilaktykę	4	- mała aktywność organizacji pozarządowych w zakresie zagospodarowania czasu wolnego i przeciwdziałania patologiom społecznym	4
		- niedostateczne dofinansowanie instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i leczenia wszelkiego typu uzależnień i przemocy rodzinie	3

<p>- prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne w dwóch szkołach, dla dzieci z dziewięciu miejscowości</p>	5	<p>- ograniczenia finansowe na prowadzenie dodatkowych zajęć rozwijających zainteresowania ucznia</p>	3
<p>- kilkanaście świetlic wiejskich zapewniających alternatywne spędzanie czasu dla dzieci i młodzieży</p>	3	<p>- niska świadomość znacznej części rodziców odnośnie problemów związanych z alkoholizmem, narkomanią i przemocą;</p>	4
<p>- aktywny udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach profilaktycznych</p>	4	<p>- przekazywanie negatywnych wzorców młodemu pokoleniu</p> <p>- utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów i diagnostyki specjalistycznej (odległość, terminy)</p> <p>- niedostateczny przepływ informacji między podmiotami świadczącymi pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy, osobom uzależnionym i ich rodzicom</p> <p>- brak motywacji młodzieży do dalszego zatrudnienia i atrakcyjnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego, rozszerzenie się subkultur, uzależnień i patologii społecznych</p> <p>- zbyt dużo zadań przypadających na pracowników socjalnych nie pozwala na głębsze i bardziej wnikliwe zajęcie się sprawami rodziny</p>	5

SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA
- rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń	2	- wysokie bezrobocie powodujące wzrost zachowań patologicznych szczególnie w środowiskach po byłych zakładach rolnych	4
- opieka zdrowotna skierowana na leczenie i profilaktykę	4	- negatywne postawy wynikające z zaniku wzorów wychowawczych	4
- wzrost ilości i efektywności placówek realizujących zadania profilaktyczno-terapeutyczne	5	- bariery ograniczające podejmowanie pracy (wiek, wykształcenie, słaba oferta zatrudnienia)	4
- wykwalifikowana kadra z zakresu profilaktyki alkoholowej i narkomani oraz przemocy w rodzinie	4	- pauperyzacja społeczeństwa wynikająca z pogłębiającego się bezrobocia	4
- promowanie zdrowego stylu życia	3	- postępująca degradacja wartości rodzinnych	3
- stała współpraca placówek działających na rzecz przemocy i rozwiązywania problemów alkoholowych	4	- postępująca apatia i zniechęcenie społeczeństwa	4
- funkcjonowanie Przychodni Leczenia Uzależnień z pełnym programem leczenia	4	- niedostateczna ilość środków finansowych do realizacji zadań profilaktycznych i terapeutycznych	4
- dobrze funkcjonujące PCPR	4	- zbyt mała współpraca pomiędzy jednostkami sfery pomocy społecznej, oświaty, służby zdrowia, sądu, policji	3
- możliwość pozyskiwania środków UE	4	- wzrost przestępczości w szczególności popełnianych przez nieletnich	4
- zarobkowa emigracja ludności poza granice Polski	3	- tani i łatwy dostęp do alkoholu i środków odurzających	4
		- niedostateczne systemowe oddziaływanie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	3
		- brak centrum wsparcia readaptacji społecznej	3

EDUKACJA PUBLICZNA			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
- wykwalifikowana kadra pedagogiczna	4	- niewystarczająca ilość wysoko wykwalifikowanej kadry	3
- bogactwo realizowanych programów profilaktycznych i prozdrowotnych	4	- brak świetlic socjoterapeutycznych	5
- zatrudnieni specjaliści: pedagog,	3	- nie wszystkie placówki oświatowe przygotowane są dla osób niepełnosprawnych	3
- szkoły otwarte na potrzeby środowiska	4	- brak środków transportu na potrzeby placówek i osób niepełnosprawnych	5
- przychylność Rady gminy dla oświaty	2	- okazjonalny dostęp do dóbr kultury	4
- duża i bardzo dobrze wyposażona baza oświatowa – sala gimnastyczna przy każdej szkole, świetlice, stołówki, biblioteki, boiska sportowe	5	- niski nakład środków finansowych na zajęcia pozalekcyjne	4
		- brak psychologów zatrudnionych na stałe w placówkach oświatowych w gminie	5
		- brak ofert edukacyjnych dla osób starszych, które są pozostawione same sobie	5
		- brak podmiotów prowadzących działania w zakresie edukacji pozaszkolnej /organizacje pozarządowe, placówki kształcenia ustawicznego i inne/	5
		- zbyt słabo wykorzystywana duża i bardzo dobrze wyposażona baza oświatowa	5

SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA
- możliwość pozyskiwania środków unijnych	4	- niestabilna polityka i prawo oświatowe	2
- standaryzacja jakości pracy placówek oświatowych	4	- niż demograficzny	4
- aktywność społeczna	4	- brak pracy i perspektyw dla młodych po ukończeniu szkoły	4
- współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Sądem, Gminna Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4		

VI. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

6.1 Cele główne strategii

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn, do której będzie dążyć społeczność lokalna w wyniku wdrażania strategii oraz po przeprowadzeniu diagnozy prospektywnej przystąpiono do ustalenia priorytetów, celów głównych strategii.

Cele główne określono dla czterech obszarów:

1. Budownictwo socjalne.
2. Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
3. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.
4. Edukacja publiczna.

Uwzględniając wyniki analizy SWOT, analizy potencjałów wypracowano następujące cele główne:

- dla obszaru „Budownictwo socjalne”

Prężna gospodarka mieszkaniowa zapewniająca mieszkańcom Gminy bezpieczne zamieszkiwanie.

- dla obszaru „Pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”

Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, integrująca mieszkańców.

- dla obszaru „Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii”

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

- dla obszaru „Edukacja publiczna”

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

Realizacja tych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach. Cele szczegółowe i działania realizacyjne przedstawione zostaną w kolejnych rozdziałach.

6.2 Cele szczegółowe i ich realizacja

BUDOWNICTWO SOCJALNE

CEL GŁÓWNY

Prężna gospodarka mieszkaniowa zapewniająca mieszkańcom Gminy bezpieczne zamieszkiwanie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- zabezpieczenie lokalowe dla osób w sytuacji kryzysowej,
- poszukiwanie alternatywnych sposobów zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych,
- lepsze warunki mieszkaniowe rodzin wielodzietnych.

PROBLEM

Bardzo mała ilość mieszkań komunalnych, pozostających w zasobie mieszkaniowym Gminy, niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych wydzielonych z zasobu mieszkaniowego Gminy. Gmina nie posiada też wolnych lokali na wypadek utraty przez mieszkańców gminy lokum w wyniku pożaru czy innych zdarzeń losowych, brak zasobów do adaptacji na lokale socjalne, w planach inwestycyjnych gminy nie ma ujętego budownictwa socjalnego.

DZIAŁANIA

1. Wprowadzenie do planów inwestycyjnych Gminy zadania: budownictwo socjalne.
2. Tworzenie mieszkań rezerwowych dla osób w sytuacji kryzysowej.
3. Sprzyjanie rozwojowi Towarzystwa Budownictwa Społecznego.
4. Inspirowanie instytucji, firm, organizacji do tworzenie domów „spokojnej starości”.
5. Pomoc mieszkańcom w poprawie warunków zamieszkania (doradztwo, dofinansowanie).

BUDOWNICTWO SOCJALNE

CEL GŁÓWNY

Prężna gospodarka mieszkaniowa zapewniająca mieszkańcom gminy bezpieczne zamieszkiwanie.

CELE SZCZEGÓLOWE

- zabezpieczenie lokalowe,
- poszukiwanie alternatywnych sposobów zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych,
- lepsze warunki mieszkaniowe rodzin wielodzietnych.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \ MINIMUM REALIZACYJNE	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
1	Wprowadzenie do planów inwestycyjnych Gminy zadania: budownictwo socjalne.	2007 – 2009	Budżet gminy Budżet państwa środki unijne	Pełna realizacja zadania	Wójt
2	Tworzenie mieszkań rezerwowych dla osób w sytuacji kryzysowej oraz mieszkań chronionych dla osób powracających z ośrodków i domów pomocy.	2009 – 2013	Budżet gminy, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Wójt
3	Sprzysianie rozwojowi Towarzystwa Budownictwa Społecznego na terenie gminy.	2007 – 2013	Budżet gminy	Powstanie minimum 12 mieszkań	Wójt
4	Inspirowanie instytucji, firm, organizacji do tworzenia domów „spokojnej starości”.	2007 – 2010	Bezinwestycyjne	Powstanie minimum jednego domu spokojnej starości	Wójt
5	Pomoc mieszkańcom w poprawie warunków zamieszkania (doradztwo, dofinansowanie).	2007 - 2015	Budżet gminy	Lepsze warunki zamieszkania	Wójt

POMOC SPOŁECZNA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

CEL GŁÓWNY

Profesjonalna pomoc społeczna, zmieniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, sprzyjająca integracji społecznej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej,
- wspieranie rozwoju umiejętności społecznych i zawodowych klientów pomocy społecznej,
- rozwój zasobów osobowych i instytucjonalnych pomocy społecznej,
- promocja samorealizacji, przedsiębiorczości klientów pomocy społecznej.

PROBLEM

Brak placówek wsparcia dziennego dla różnych grup społecznych, niski poziom wykształcenia mieszkańców Gminy, zła komunikacja w zakresie transportu osobowego, brak samodzielnej bazy Ośrodka Pomocy Społecznej, zbyt mała oferta pomocy bezrobotnym, w szczególności ze środowisk popegeerowskich.

DZIAŁANIA

1. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej.
2. Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej.
3. Opracowanie i wdrożenie procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów oraz systemu promocji samorealizacji, przedsiębiorczości, wychodzenia z sytuacji kryzysowych klientów pomocy społecznej
4. Przygotowanie i realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Promowanie i wspieranie organizacji pozarządowych i grup samopomocowych.
6. Współtworzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych.
7. Przygotowanie kadr pomocowych do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

POMOC SPOŁECZNA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE**CEL GŁÓWNY**

Profesjonalna pomoc społeczna, zmieniająca świadomość społeczną, wspierająca jakość życia lokalnej społeczności, sprzyjająca integracji społecznej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej,
- wspieranie rozwoju kwalifikacji osobowych klientów pomocy społecznej,
- rozwój zasobów osobowych i instytucjonalnych Ośrodka Pomocy Społecznej,
- promocja samorealizacji, przedsiębiorczości klientów pomocy społecznej.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \ MINIMUM REALIZACYJNE	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
1	Utworzenie i prowadzenie Klubu Integracji Społecznej.	2008 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Kierownik GOPS
2	Modernizacja i rozwój bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Wójt
3	Opracowanie i wdrożenie procedury motywowania klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i rozwiązywania własnych problemów oraz systemu promocji samorealizacji, przedsiębiorczości, wychodzenia z sytuacji kryzysowych klientów pomocy społecznej.	2007 – 2008	Bezinwestycyjne	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, ograniczenie patologii	Wójt Kierownik GOPS

4	Przygotowanie i realizacja programów pomocowych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach	Wójt Kierownik GOPS
5	Promowanie i wspieranie organizacji pozarządowych i grup samopomocowych.	2007 – 2015	Bezinwestycyjne	Ograniczenie patologii	Wójt
6	Współtworzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży / świetlice socjoterapeutyczne/.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Wójt Kierownik GOPS
7	Przygotowanie kadr pomocowych do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.	2007 – 2008	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Kierownik GOPS

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

CEL GŁÓWNY

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

CELE SZCZEGÓŁOWE

- profesjonalna pomoc terapeutyczno – profilaktyczna,
- racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- promocja zdrowego stylu życia.

PROBLEM

Niedostateczna ilość kadry przeszkolonej z zakresu narkomanii., zbyt mała ilość podejmowanych działań z zakresu narkomanii, ograniczone możliwości związane z włączaniem do działań profilaktycznych młodzieży pozaszkolnej i osób dorosłych, brak pełnego rozeznania w zakresie liczby osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i przemocy, mała aktywność organizacji pozarządowych w zakresie zagospodarowania czasu wolnego i przeciwdziałania patologiom społecznym, niedostateczne dofinansowanie instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i leczenia wszelkiego typu uzależnień i przemocy w rodzinie, niska świadomość znacznej części rodziców odnośnie problemów związanych z alkoholizmem, narkomanią i przemocą; utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów i diagnostyki specjalistycznej (odległość, terminy) niedostateczny przepływ informacji między podmiotami świadczącymi pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy, osobom uzależnionym i ich rodzicom, brak motywacji młodzieży do dalszego zatrudnienia i atrakcyjnych propozycji zagospodarowania czasu wolnego, rozszerzanie się subkultur, uzależnień i patologii społecznych

DZIAŁANIA

1. Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i osób współuzależnionych.
2. Przygotowanie i tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających profesjonalnie i kompleksowo w zakresie pomocy i interwencji w środowiskach dysfunkcyjnych.
3. Opracowanie i wdrożenie programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Wdrożenie standardów profilaktyki, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

5. Wspieranie realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych.
6. Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej poprzez tworzenie świetlic socjoterapeutycznych i klubów młodzieżowych z programem pomocy psychologicznej.
7. Współtworzenie Klubu Integracji Społecznej w zakresie pomocy osobom uzależnionym.
8. Przygotowanie programu edukacji rodziców – wdrożenie programu „Szkoła dla rodziców”.
9. Przygotowanie programów współpracy służb i instytucji pomocowych.
10. Opracowanie i wydawanie ulotek promujący zdrowy styl życia.
11. Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych i potrzeb pomocowych (w szczególności badań ankietowych).
12. Inicjowanie współpracy regionalnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
13. Opracowanie i realizacja działań ewaluacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii oraz aktualizacja programów profilaktycznych i naprawczych w oparciu o wyniki ewaluacji.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

CEL GŁÓWNY

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

CELE SZCZEGÓLOWE

- profesjonalna pomoc terapeutyczno – profilaktyczna,
- racjonalna i efektywna profilaktyka problemowa,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- promocja zdrowego stylu życia.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \ MINIMUM REALIZACYJNE	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
1	Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i osób współuzależnionych.	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe,	Wzrost liczby osób utrzymujących trzeźwość	Wójt
2	Przygotowanie i tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających profesjonalnie i kompleksowo w zakresie pomocy i interwencji w środowiskach dysfunkcyjnych.	2007 – 2008	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ograniczenie patologii	Wójt
3	Opracowanie i wdrożenie programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe,	Wzrost bezpieczeństwa w rodzinach	Kierownik GOPS
4	Wdrożenie standardów profilaktyki, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.	2007	Bezinwestycyjne	Ograniczenie patologii	Wójt
5	Wspieranie realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych.	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt

6	Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej poprzez tworzenie świetlic socjoterapeutycznych i młodzieżowych klubów z programem pomocy psychologicznej.	2007 – 2010	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, oświata	Wójt Kierownik GOPS
7	Współtworzenie Klubu Integracji Społecznej w zakresie pomocy osobom uzależnionym.	2008 – 2009	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Ograniczenie patologii	Wójt Kierownik GOPS
8	Przygotowanie programu edukacji rodziców – wdrożenie programu „Szkoła dla rodziców”.	2008 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt Dyrektorzy szkół
9	Przygotowanie programów współpracy służb i instytucji pomocowych.	2007 – 2008	Bezinwestycyjne	Ograniczenie patologii	Wójt
10	Opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia.	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe,	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt
11	Prowadzenie systematycznych badań określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych i potrzeb pomocowych (w szczególności badań ankietowych).	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Wójt
12	Inicjowanie współpracy regionalnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.	2007 – 2015	Budżet Gminy, fundusze pomocowe,	Pełna realizacja zadania	Wójt
13	Opracowanie i realizacja działań ewaluacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii oraz aktualizacja programów profilaktycznych i naprawczych dostosowana do wyników ewaluacji.	2007 – 2015	Budżet Gminy fundusze pomocowe, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Wójt

EDUKACJA PUBLICZNA

CEL GŁÓWNY

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej,
- wyrównywanie szans rozwojowych.

PROBLEM

Niewystarczająca ilość wysoko wykwalifikowanej kadry, brak świetlic socjoterapeutycznych, nie wszystkie placówki oświatowe przystosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych, brak środków transportu na potrzeby placówek i osób niepełnosprawnych, niski nakład środków finansowych na zajęcia pozalekcyjne, brak psychologów zatrudnionych na stałe w placówkach oświatowych w gminie, brak ofert edukacyjnych dla osób starszych, które są pozostawione same sobie, brak podmiotów prowadzących działania w zakresie edukacji pozaszkolnej (organizacje pozarządowe, placówki kształcenia ustawicznego i inne), zbyt słabo wykorzystywana duża i bardzo dobrze wyposażona baza oświatowa

DZIAŁANIA

1. Modernizacja bazy oświatowej w zakresie opieki przedszkolnej i działalności kulturotwórczej.
2. Doposażenie szkół i bibliotek w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne i transportowe.
3. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach kulturalno - oświatowych.
4. Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
5. Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców i osób starszych.
6. Doskonalenie kadry pedagogicznej uwzględniające nowoczesne techniki i potrzeby rozwojowe społeczności lokalnej.
7. Prowadzenie zajęć korekcyjno – wyrównawczych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.
8. Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych z uwzględnieniem rodziców.
9. Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej w placówkach oświatowych.

EDUKACJA PUBLICZNA**CEL GŁÓWNY**

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej,
- wyrównywanie szans rozwojowych.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGANIA CELU \ MINIMUM REALIZACYJNE	ODPOWIEDZIALNY ZA REALIZACJĘ
1	Modernizacja bazy oświatowej w zakresie opieki przedszkolnej i działalności kulturotwórczej..	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Funkcjonalna baza oświatowa	Wójt
2	Doposażenie szkół i bibliotek w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne i transportowe.	2007 – 2009	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Wykształcone społeczeństwo	Wójt
3	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach oświatowo – kulturalnych.	2007 – 2010	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Większy dostęp do oświaty	Wójt
4	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	2007 – 2010	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa,	Wykształcone społeczeństwo	Wójt Dyrektorzy szkół

5	Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców i osób starszych.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Wykształcone społeczeństwo	Wójt
6	Doskonalenie kadry pedagogicznej uwzględniające nowoczesne techniki i potrzeby rozwojowe społeczności lokalnej.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Wykształcone społeczeństwo	Wójt Dyrektorzy gminnych placówek oświatowych
7	Prowadzenie zajęć korekcyjno – wyrównawczych i rewalidacyjnych dla dzieci z deficytami rozwojowymi.	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt Dyrektorzy gminnych placówek oświatowych
8	Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych z uwzględnieniem rodziców	2007 – 2015	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt Dyrektorzy gminnych placówek oświatowych
9	Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej w placówkach oświatowych	2007 – 2008	Budżet gminy, fundusze pomocowe, budżet państwa	Poprawa kondycji fizycznej i psychicznej dzieci, młodzieży i dorosłych	Wójt Dyrektorzy gminnych placówek oświatowych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

VII. SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Wprawdzie strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe – w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków strategii. Najczęściej, ze względu na zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnątrz gminy jak i w jej otoczeniu modyfikacjom poddajemy zapisy w części operacyjnej strategii. Jednak najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego procesu, jaki towarzyszył tworzeniu strategii, powtarzanym w cyklach pięcioletnich. Weryfikacja ta w uspołecznionym procesie, z wykorzystaniem ankiet oraz szerokim udziałem mieszkańców służyć będzie ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii zwłaszcza jej nie zrealizowanej części. W czasie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, których w dniu dzisiejszym uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

Pamiętać jednak należy o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców zawartych w wizji, celu nadrzędnym oraz w celach głównych, te bowiem elementy strategii zmianom i modyfikacjom nie powinny być poddawane.

Wybrane informacje, ważne dla realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY W POLSCE

EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz rocznych wytycznych w sprawie zatrudnienia. Środki EFS przeznaczone są także na realizację Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL ukierunkowanej na przeciwdziałanie dyskryminacji i zwalczanie nierówności szans na rynku pracy.

Obszary wsparcia EFS

Priorytety EFS realizowane są w ramach pięciu *obszarów wsparcia*, które określają zakres działań mogących otrzymać wsparcie ze strony EFS. Obejmują one:

1. **Aktywną politykę rynku pracy** mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet, ułatwianie ponownej integracji z rynkiem pracy długotrwale bezrobotnych, a także wspieranie integracji zawodowej ludzi młodych oraz osób powracających na rynek pracy po okresie nieobecności na nim.
2. **Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego mające na celu ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy**, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego. Skierowane jest ono do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie potrafią samodzielnie odnaleźć się na rynku pracy, nie potrafią rozwiązać osobistych i zawodowych problemów korzystając długotrwale w sposób bierny ze świadczeń pomocy społecznej.
3. **Kształcenie ustawiczne mające na celu ułatwienie i polepszenie dostępu do rynku pracy oraz integrację z rynkiem pracy, podwyższenie i utrzymanie potencjału zatrudnieniowego osób oraz promowanie mobilności zawodowej, poprzez zwiększanie dostępu do szkoleń zawodowych, edukacji oraz doradztwa.**
4. **Doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości** poprzez promocję wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do adaptacji do zmiennych warunków rynku pracy kadry pracowniczej, popieranie innowacyjności i potencjału adaptacyjnego w zakresie organizacji pracy, rozwijanie przedsiębiorczości oraz warunków sprzyjających tworzeniu miejsc pracy i podwyższaniu kwalifikacji, rozwój potencjału ludzkiego w sferze badań, nauki i technologii.

5. **Zwiększanie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy**, włącznie z możliwością rozwijania kariery zawodowej, zwiększeniem dostępu kobiet do nowych miejsc pracy, pomocą w uruchamianiu działalności gospodarczej, a także działania zakładające zmniejszenie dysproporcji, których podstawą jest dyskryminacja ze względu na płeć zarówno w ramach pionowych, jak i poziomych struktur rynku pracy.

Ponadto, w ramach EFS wspierane są kwestie horyzontalne (wspólne dla całego obszaru Unii i jej poszczególnych członków) dotyczące rozwoju lokalnego, równości szans, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zrównoważonego rozwoju.

Podejmowane działania z zakresu **rozwoju lokalnego** mają przyczynić się, między innymi, do wzmocnienia więzi wewnętrznej wspólnot lokalnych, poprawy jakości życia społeczności oraz zwiększenia zaangażowania mieszkańców i władz lokalnych w rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez realizację działań opartych na zasadzie partnerstwa.

Kwestia równości szans stanowi istotny element wszystkich realizowanych działań. Odnosi się ona w szczególności do promowania równych szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, do wyrównywania szans edukacyjnych i szans na rynku pracy osób narażonych na wykluczenie społeczne, osób zamieszkałych na terenach wiejskich i zaniedbanych oraz osób niepełnosprawnych.

Rozwój **społeczeństwa informacyjnego** oznacza działania skierowane na podwyższenie poziomu technologicznego poprzez podnoszenie umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych, aktualizowanie wiedzy o nowoczesnych formach zarządzania i organizacji pracy oraz podwyższanie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Zrównoważony rozwój oznacza rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Celem generalnym SPO RZL jest *„budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy”*. Celem szczegółowym programu jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Harmonijny rozwój gospodarki ma zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

SPO RZL będzie realizował powyższe cele poprzez działania określone w trzech Priorytetach:

⇒ **Priorytet I: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracja zawodowa i społeczna,**

⇒ **Priorytet II: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy,**

⇒ **Priorytet III: Pomoc techniczna.**

Poniżej przydatne adresy:

Linki polskie	
Euro Info Centre	www.euroinfo.org.pl
Euro PAP	www.euro.pap.net.pl/cgi-bin/europap.pl
Europejski Fundusz Społeczny	www.efs.gov.pl
Krajowy Serwis Głównego Negocjatora	www.negocjacje.gov.pl
Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw	www.ksu.parp.gov.pl
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu	www.menis.gov.pl
Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu	www.fundusze-ue.menis.gov.pl
Ministerstwo Finansów	www.mf.gov.pl
Ministerstwo Gospodarki i Pracy	www.efs.gov.pl
Ministerstwo Gospodarki i Pracy	www.mpip.gov.pl , www.mg.gov.pl
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	www.msz.gov.pl
Ochotnicze Hufce Pracy	www.ohp.pl
Ośrodek Informacji i Dokumentacji Europejskiej Kancelarii Sejmu	www.oide.sejm.gov.pl
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	www.pfron.org.pl
Pełnomocnik Rządu ds. Informacji o Unii Europejskiej	www.infoeuropa.gov.pl
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	www.parp.gov.pl
Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce	www.europa.delpol.pl
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej	www.ukie.gov.pl
Urząd Służby Cywilnej	www.usc.gov.pl
Urząd Zamówień Publicznych	www.uzp.gov.pl
Urzędy Pracy	www.praca.gov.pl
Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku	www.wup.gdansk.pl
Linki zagraniczne	
Komisja Europejska	www.europa.eu.int
Komisja Europejska: EFS i kwestie zatrudnienia	www.europa.eu.int/pol/socio/index_en.htm
Parlament Europejski	www.europarl.eu.int
Rada Unii Europejskiej	www.ue.eu.int
Eurointernet	www.euwebring.org
EFS w Wielkiej Brytanii	www.esfnews.org.pl
Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce	www.europa.delpol.pl

INFORMACJE O PROGRAMACH OPERACYJNYCH I POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁANIACH			
NAZWA PROGRAMU	NAZWA DZIAŁANIA	INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA	ADRES, WWW, TELEFON
SPO RZL			
Działanie 1.1	Rozwój i modernizacja instrumentów rynku pracy.	Departament Wdrażania EFS MGiP	www.efs.gov.pl Punkt Informacyjny Funduszy Strukturalnych Ministerstwa Gospodarki i Pracy punktinformacyjny@mg.gov.pl wdrazanieEFS@mpips.gov.pl
Działanie 1.5	Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka.		
Działanie 1.6	Integracja i reintegracja zawodowa kobiet.		
Działanie 1.4	Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Al. Jana Pawła II nr 13 00-828 Warszawa tel: 0 22 816 22 62, 652 90 25, 652 90 26 efs@pfron.org.pl
		WUP Gdańsk	ul. Na Stoku 50 80-874 Gdańsk tel: 0 58 326 18 23 /26 efs@wup.gdansk.pl
		UM Woj. Warmińsko-Mazurskiego Departament Polityki Regionalnej	Al. J. Piłsudskiego 7/9 10-959 Olsztyn tel: 0 89 523 27 89 fax: 0 89 523 26 09 dpr@warmia.mazury.pl
SPO WKP			
Działanie 1.1	Wzmocnienie instytucji wspierających działalność przedsiębiorstw.	PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości ul. Pańska 81/83 00-834 Warszawa tel: 0 22 432 89 91, 432 89 92, 0 801 33 22 02 info@parp.gov.pl
Działanie 1.2	Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw		
Działanie 2.1	Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez doradztwo.		
Działanie 2.3	Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje		
Działanie 1.3	Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm (parki przemysłowe i naukowo-technologiczne, inkubatory technologiczne, w tym przedsiębiorczości akademickiej)	Agencja Rozwoju Przemysłu SA	http://www.arp.pl/
Działanie 1.4	Wzmocnienie współpracy pomiędzy sferą badawczą a gospodarką	Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	http://www.mnii.gov.pl/
Działanie 1.5	Ułatwienie dostępu przedsiębiorcom do informacji i usług publicznych online)		

Działanie 2.4	Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	http://www.nfosigw.gov.pl/
Poddziałanie 2.2.1	Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw (nowe inwestycje)	Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Departament Instrumentów Finansowych	http://www.mgip.gov.pl/
Poddziałanie 2.2.2	Internacjonalizacja	Ministerstwo Gospodarki i Pracy Departament Inwestycji Zagranicznych i Promocji Eksportu	http://www.mgip.gov.pl/
PO-PT	Institucja Zarządzająca Programem Operacyjnym Pomoc techniczna Instytucja Zarządzająca Podstawami Wsparcia Wspólnoty	Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwo Gospodarki i Pracy	Sebastian Stępnicki tel: 0 22 693 48 58 fax: 0 22 661 91 45 sebastian.stepnicki@mg.gov.pl Kamil Ślebocki tel: 0 22 693 48 57 fax: 0 22 661 91 45 kamil.slebocki@mg.gov.pl Michał Ziętara tel: 0 22 661 89 06 fax: 0 22 661 91 45 michal.zietara@mg.gov.pl
SPO-ROL		Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	www.minrol.gov.pl K.Laskowska@minrol.gov.pl